

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellus Sodalitatis: Hoc Est: Christianarum Institutionum Libri quinque

Coster, Franciscus

Antverpiæ, 1587

Universæ Sodalitati Beatissimæ Virginis Mariæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46553](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46553)

VNIVERSÆ
SODALITATI
BEATISSIMÆ
VIRGINIS
MARIAE.

V M inter Societatis
nostræ mūnia hoc nu-
meretur, vt studiosa iu-
uentus piè, rectèque in
Christianis moribus ac
bonis litteris institua-
tur; omnibus modis adlaboratum est ha-
ctenus, vt illud quàm modestissimè com-
modissimeq. fieret; præsertim cum vni-
uersæ Christianæ Reipublicæ salus, apta,
sinceraque adolescentum institutione
contineatur. Et quidem non est difficile,
adolescentes, dum præceptorum curæ
committuntur, in officio retinerè; sed
maximè curandum est, vt sic eorum ani-
mi pietate imbuantur, ne metu tantum,
aut gloriæ cupiditate, aut alterius rei
contemplatione virtutem sectentur; sed
vt animis ipsis Dei metum concipiant;

diuinoque amore succensi ad studia incitentur; utque ea quæ ab aliis hauserint, aliquando in proximorum utilitatē conferant: sic enim constantis virtutem ac pietatem colent; neque ad oculum seruiant, & haud aliter priuatim nullo teste conscio, quàm palam rectè viuent.

Hæc cum seriò nostræ Societatis homines apud se cogitassent, nihil prætermiserunt, quò adolēcentes sibi commissos eò perducerent. Ad quam rem efficiendam, tametsi experientia docuit plurimum valere pias præceptorum & exhortationes, egregiarum virtutum exempla, Pœnitentiæ & Eucharistiæ sacramenta, quotidianum Missæ sacrificium, aliâq. id genus, quæ in Collegiis nostris & scholis frequentantur: iudicium tamen etiam est, non parum momenti habiturum, si adolēcentes piis sanctisque legibus in vnâ Societate conuenirent; & ad rectè sancteque viuendum, semetipsos quibusdam quasi vinculis astringerent. Ita enim futurum videbatur, ut mutua sancta q. conspiratione, virtuti studerent, & quod antea horrebant, aut aspernabantur, hoc nunc maximè expeterēt, quando ma-

do magna animorum consensione, mul-
ti pietatem quasi ex instituto profite-
rentur.

Visum autem fuit non abs re hanc So-
dalitatem sub auspiciis, & favore, pat-
cinioque B^m Virginis Mariæ instituere,
vt quo maioris dignitatis est patrona, eò
& maiori religione coleretur, maiusque
auxilium afferret. Quis enim ignorat,
Matrem Regis totius vniuersi, Reginam
quoque esse orbis? Et si Apostolus seruis
Iesu Christi omnia potuit in eo, qui se
confitebatur, hanc etiam posse omnia in
eo quem genuit? Non immeritò hæreti-
ci omnes hanc virginem vnanimi studio
oppugnant, per quam cunctæ hereses in-
teremptæ sunt in vniuerso mundo: Nec
sine causa serpens insidiatur calcaneo eius,
per quam conteritur caput ipsius; & dra-
co persequitur mulierem, per quam ipse
princeps mundi eijctur foras. Nam vir-
tute huius virginis, & ex animis homi-
num, & ex corporibus sæpè pulsus est
diabolus. Theophilus qui se potestati de-
monis, dato chirographo, deuouerat,
huius beneficio, eodem recuperato, re-
stitutus est Christo: Maria Aegyptiaca

* 3

huius

huius ope admiffa in templum, adducta
est ad pœnitentiam, & admirabilem vitæ
inftimoniam. Iulianus Apoftata, cùm
in eam contumeliofus fuiffet, diuini iu-
dicii ultione in bello Perfico per eandem
interiit, vt testis eft Amphilo chius. Huius
Virginis fauore Comneni Imperatores
Manuel & Ioannes, de Schytis & Pan-
noniis triumpharunt, vt auctor eft Nice-
ta Choniates. Per hanc Chriftus recon-
ciliatus eft humano generi, quando Al-
bigensium hæreticorum temporibus, iu-
fta indignatione succensens munce, in-
teritum orbi minabatur; precibusq; Ma-
tris fuæ, duos Religioforum ordines per
beatos Dominicum & Francifcum, ad
hominum animos à vitiis ad virtutem
conuertendos, excitauit.

*Theodorus
Apoldius
lib. 1. de
S. Domi-
nico ca. 12*

Hæc igitur tot tantorumq; bonorum
auctrix, in Sodalitatis Patronâ electa est,
vt studiosæ iuuentutis noſtræ curam ſu-
ſciperet: Et quæ dilecto diſcipulo Ioanni
adhuc adoleſcenti, & (ſicut B. Hierony-
mus loquitur) penè puero commendata
à Chriſto fuerat, vt eum curaret potius
quàm vt ab eo curaretur; eadem illa ſe
Dominâm Matremq; exhiberet diſci-
pulis

pulis nostræ curæ commissis : quibus à filio suo & felix ingenium obtineret, & propensam ad virtutis studium voluntatem, viresque ad proximos iuuandos. Enimuerò non pauca olim Respublica, adeoq; ditiones integræ huius sacratissimæ Virginis patrocinio se commiserunt: quod Alsatia tota, Hungaria, & Belgica nobilis ptouincia testantur, quæ simul atq; fidem susceperunt, simul etiã Christi Matrem in singularem elegerunt Regionis Patronam. In Belgio sanè Cathedralis Ecclesiæ Cameracensis, Tornacensis, Atrebatensis, & Tungrensis in B. Mariæ Virginis honorem, consecratæ sunt Deo. Antuerpiësis porrò ciuitas originè suam & progressum Dei Matri debet; sicut Argentoratis Rempublicam suam florentissimam. Cæteræ porrò regiones, per orbem ferè vniuersum, aliquas retinent celebriores huius sacratissimæ Virginis memorias, in quibus ad suæ Matris gloriam celebrandam, Christus illustria miracula frequentissimè edit. Lauretana domus in Italia, quæ non videt quotidie mirabilia Dei ad sacrum illud Virginis cubiculum, in quo Nazarethi, angelo Ga-

Abriele internuncio, Verbum caro factum
est? quod Angelorum ministerio ex Pa-
esthina in Italiam translatum, magnam
affert Christi fidelibus voluptatem. An-
nunciationis memoria Florentiæ, quàm
plurimæ alæ in B. Virginis honorem
Romæ erectæ, ac præsertim prima illa,
verustissimaque ad præsepe Domini Ba-
silica, quæ S. Mariam Maiorem vulgò
appellant, deuotionem Italici populi in
Dei Matrem contestantur. Gallia quoq;
habet non minus celebria templa ac lo-
ca, in quibus D. Virgo præcipuo quodam
honore colitur, magnusque fit Chri-
stianorum, ad ea visenda religionis causa,
concurfus: Carnotense in medio Galliæ;
Apud Aruernos Ecclesia nostræ Domi-
næ de Puteo; Apud Parisios Ecclesia Do-
minæ Virtutum seu Miraculorum; Apud
Picardos Ecclesia nostræ Dominiæ gau-
diorum, &c. Quæ omnes pluribus mira-
culis sunt celebratissimæ. Sed neque Hi-
spania hac vnquam laude caruit: Visun-
tur enim in illo amplissimo Regno, loca,
templaque singulari pietate illustria, in
quibus Deipara Virgo, vim numenque
suum multis miraculis, magno gentis il-
lius

lius commodo, & vtilitate declarauit;
In monte Serrato; Guardaloupæ: In ci-
uitate Burgensi locus vulgò dictus, No-
stra Domina Candida: In Cantabria in
portu V Vilbau, nostra Domina de Ar-
rancasou. Germania deniq; superior ple-
na est huiusmodi Ecclesiis, antiquissimis
præditis religionibus, miraculisque illu-
stribus, Oettingæ, Ditzelbach, Spiræ, in
heremo Heluetiorum, Aquisgrani, Cel-
læ in Styria, &c.

Hæc igitur sacratissima Virgo Dei ge-
nitrix, quæ tot populorum patrocini-
um, curamque suscepit, non immeritò Pa-
trona esse debuit studiose iuuentutis no-
stræ; & eò vel maximè, quòd eius glo-
riam & maiestatem tãtooperè eleuare ni-
tantur hæretici omnes. Lutherus non
pluris sacratissimam illam Virginem fe-
cit sacrilego scoto suo Catharina Bor-
nensi, ex sanctimoniali, impurissimi hæ-
resiarchæ meretrice. Centuriatores Mag-
deburgenses omnes ingenij sui neruos
contendunt, conquisitis vndique argu-
mentis, vt eam vilissimis ancillis vel pa-
rem, vel inferiorem faciant. Itaque iam
obtinuit apud hæreticos spurcissimi illius

* 5

Con-

Constantini Copronymi sententia, Mariam virginem, quamdiu quidem plena erat Deo, nobilem fuisse, omniq̄e honore propter filium Dei, quem vtero gestabat, dignissimam: At vbi enixa est filium, iam vnã esse de vulgo peccatricem, ambitiosam, vitiis, & peccatis communibus obnoxiam. Has blasphemias voces, quas Christus, & misericordiae Mater benignè & clemèter tolerant; si fortè mentem aliquando ad meliora conuerterint, Christiani dissimulare non debent; potissimùm verò studiosi adolescentes, qui in id studium suum conatusq̄e omnes conferre debent, vt maiestatem Matris Dei ab his impiis, sceleratisq̄e conuitiis vindicent, & communem orbis Reginam & Dominam, qua par est dignitate prædicent, laudent, commendent.

His igitur de causis cum Sodalitas hæc sub augustissimo nomine sacratissimæ Virginis Matris Dei primùm Romæ, deinde Parisiis instituta esset, & fructus vberimos adferret; Duacense Societatis Iesu Collegium, à religioso celebriq̄e monasterio Aquicinctensi fundatū, eandem Sodalitatem inter suos alumnos inducen-

ducendam iudicauit; qua in ita, tanta statim in omnibus morum mutatio visa est; tanta in studiis diligentia, & feruor; tantus in litteris progressus, vt & Collegij fama ad omnes ferè Europæ ditiones peruagaretur, & cætera Duacensæ Academiæ Gymnasia eandem Sodalitatem capesserent. Non ita multò post Colonien- se Collegium, eadem in ita, eum fructum reportauit, vt non solùm magno numero studiosorum vndique accurrentium accessio fieret, sed inclitæ illius Reipubl. in auita religione conseruatio, à plerisq; huic Sodalitati tribueretur. Siquidem vi- ri primarij ex clero & populo, adeoque Episcopi non pauci, & ipse Re^mus Nun- cius Apostolicus Bartholomæus de Por- cia, vir singulari virtute ac pietate prædi- tus, æternaque memoria dignus, cum fa- milia ferè sua vniuersa, datis nominibus suis, in numerum Sodalium referri vo- luerunt; quorum industria effectum est (sacratissime Matris Dei nutu ac fauore) vt Senatus Colonien- sis, & fidem Catho- licam constantissimè retineret; & grauif- sima ab hostibus intentata pericula, ma- gno animi robore depelleret ac supera- ret.

ret. Hoc fructu latè sparso ac dissemina-
ro, etiam cætera Rhenensis Prouinciæ
Collegia eandem Sodalitatem experiue-
runt, & maiorem quam arbitrabantur,
ex ea vtilitatem reportauerunt.

Quia autem inter cætera hoc Sodali-
bus in primis propositum esse debet, vt
non suæ modò saluti consulant, sed ad
proximos quoque ipsorum labor & in-
dustria deriuetur; cùm mihi Colonia
demandata esset Sodalitatis istius guber-
natio, cœpi adolescentibus quædam de
ratione cõsistendi, communicandi, oran-
di, meditandique proponere, aliaq; non-
nulla, quæ partim à piis quibusdam do-
ctisq; nostræ Societatis hominibus ac-
ceperam, partim ipse ex veteribus Patri-
bus, & recentioribus Catholicis scripto-
ribus collegeram; quæ cùm nō sine mo-
lestia ab ipsis describerentur, vt eos hoc
onere leuarem, ex vsu futurum videba-
tur, si typis in eorum vtilitatem ederentur.
Exiit igitur Libellus sub nomine
Bullæ, quæ de fidei professione præfixa
erat, statimque ita in manus iactari ac
peruulgari cœpit, vt & sæpius multisque
in locis recuderetur, & in varias linguas
conuer-

conuerteretur. Quod me in admiratio-
nem rapuit, cum solis discipulis nostris,
communiq̄ue & rudi stylo eum libellum
conscripseram. Quia tamen hic qualif-
cunque labor gratus ac iucundus visus
est Catholicis etiam prouectioribus, qui
non exiguum fructum se ex eo percipi-
re affirmarent; existimaui necessarium
esse, Libellum de integro excutere, non-
nullaque ad plurimum utilitatem adiun-
gere, illumq̄ue meo nomine (quod latere
non potuit) vobis Sodalibus charissimis,
tanquam pignus meæ erga vos beneuo-
lentia, dicere. Ad tres igitur libros, qui
hactenus in lucem prodierunt, duos
alios adiunxi, & ex priori tertium facere
opportunum mihi visum est, quod de
meditationibus agat nouissimorum hu-
manæ vitæ, quæ non parum ad vitia om-
nia depellenda ac propulsanda, momenti
habent. Posterior ultimo loco explicat
Orationem Dominicam, Salutationem
Angelicam, & Apostolorum symbolum,
vt ista Sodales edocti, alios iisdem quo-
que præceptionibus imbuere curêt: sunt
enim non sine methodo explicata, suisq̄;
distincta numeris, vt & clarius intelli-
gantur,

gantur, & facilius memoriae commendentur. Et licet hunc librum soli primum Coloniensi iuuentuti conscripserim: nunc tamen eum vniuersae Marianae Sodalitati consecro dedicoque; Dominam nostram, Patronam & Aduocatam rogans, vt eius fauore atque auxilio, & vos Sodales, & per vos, caeteri Christi fideles, fructum etiam aliquem reportent: Vos quoque adhortans, vt Christi Matrem ex animo veneremini; eius honorem aduersus hereticos omni studio conatuque defendatis; ad eamque colendam quam plurimos vestro exemplo inducatis; & hoc libello ad eius gloriam, vestramque & aliorum salutem vtamini; mihi que vestris precibus fauorem eius & patrocinium impetretis, Valet.

Vester in Christo seruus

Franciscus Costerus.

SO-